

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ

I. Уставни основ

Уставни основ за доношење овог закона садржан је у члану 97. тачка 5. Устава Републике Србије, према коме Република Србија, поред осталог, уређује и обезбеђује положај странаца и страних правних лица, као и тачка 8. истог члана, према коме Република Србија уређује и обезбеђује систем у области запошљавања, као и радних односа, заштите на раду, социјалног осигурања и других облика социјалне сигурности.

II. Разлози за доношење закона

Основни разлог за доношење овог закона јесте прецизирање и уређивање појединих одредаба у циљу ефикаснијег спровођења прописа у пракси, као и развијање повољнијег пословног окружења.

Један од разлога за доношење овог закона је потреба за дефинисањем радне дозволе за оспособљавање и усавршавање, имајући у виду да је већи број странаца изразио спремност да обави обуку, приправнички стаж, стручну праксу, стручно оспособљавање, односно усавршавање у Републици Србији. У том смислу, предложеним изменама и допунама прецизирају се услови за прибављање дозволе за рад за странце који обављају обуку, приправнички стаж, стручну праксу, стручно оспособљавање, односно усавршавање, било уз накнаду или без накнаде, а имајући у виду да се под запошљавањем странаца подразумева како закључивање уговора о раду тако и другог уговора којим странац без заснивања радног односа остварује права по основу рада.

Даље, због специфичности аудиовизуелне индустрије, а у циљу подстицања аудиовизуелне производње у Републици Србији, будући да су самостални уметници ангажовани и плаћени од стране страних продукција за учествовање у стварању конкретног дела, чланове ауторске и глумачке екипе није могуће упутити код домаћег послодавца (будући да нису у радном односу код страног послодавца, најмање годину дана пре упућивања), нити запослити код домаћег послодавца, те је неопходно и ову категорију странаца због специфичног положаја изузети од примене закона.

Затим, неопходно је изузети од примене закона и чланове породица дипломатско-конзуларног представништва имајући у виду њихов специфичан положај и одредбе Бечке конвенције о дипломатским односима из 1961. године.

Такође, развој инфраструктуре директно утиче на побољшање инвестиционог потенцијала Републике Србије, посебно њених неразвијенијих делова. Послови од интереса за Републику Србију, односно њихова реализација према предвиђеном плану изискује прецизирање појединих одредаба закона како би исти могли да се реализују.

III. Објашњење основних правних института и појединачних решења

Чланом 1. мења се члан 2. тачка 5) тако што се после речи: „домаће” додају се речи: „или страно”. Имајући у виду да се послодавцем поред домаћег сматра и страно правно или физичко лице које је регистровано у Републици Србији, то је извршено прецизирање наведене одредбе.

Чланом 2. прецизира се да се услови прописани законом не примењују на члана породице члана дипломатско-конзуларног представништва државе са којом Република има закључен билатерални споразум којим се лицу омогућава обављање плаћене делатности у Републици.

Чланом 3. чланови ауторске и глумачке екипе изузимају се од примене закона због специфичности њиховог положаја као и специфичности аудиовизуелне индустрије, а у циљу подстицања аудиовизуелне производње у Републици Србији. Наиме, самостални уметници су ангажовани и плаћени од стране страних продукција, те према постојећем законском решењу чланове ауторске и глумачке екипе није могуће упутити код домаћег послодавца, нити запослити код домаћег послодавца. С обзиром на наведено, неопходно је извршити допуну закона.

Чланом 4. прецизира се члан 3. став 3. тачка 4), с обзиром да је наведена одредба непрецизна и стварала проблеме у примени.

Чланом 5. уводи се нова врста радне дозволе за посебне случајеве запошљавања, за оспособљавање и усавршавање.

Чланом 6. уводи се могућност продужења радне дозволе за упућена лица, која обављају послове или услуге од интереса за Републику Србију, тако што се прописује, да се радна дозвола за упућена лица се може продужити, најдуже до две године, по истеку рока прописаног ставом 3. овог члана, уз сагласност министарства надлежног за послове запошљавања, по претходно прибављеном мишљењу државног органа надлежног за област којом се уређује делатност послодавца.

Чланом 7. уводи се могућност продужења радне дозволе за кретање у оквиру привредног друштва, која обављају послове или услуге од интереса за Републику Србију, тако што се прописује, да се радна дозвола за кретање у оквиру привредног друштва може продужити, најдуже до две године, по истеку рока прописаног ставом 3. овог члана, уз сагласност министарства надлежног за послове запошљавања, по претходно прибављеном мишљењу државног органа надлежног за област којом се уређује делатност послодавца.

Чланом 8. уводи се нови члан 22а. којим се уређују услови за издавање радне дозволе за оспособљавање и усавршавање. Захтев за издавање дозволе може поднети послодавац, односно странац ради обављања обуке, приправничког стажа, стручне праксе, стручног оспособљавања, односно усавршавања. Уређено је да се ова врста радне дозволе издаје уколико странац поседује одобрење за привремени боравак и закључен уговор са послодавцем о обављању обуке, приправничког стажа, стручне праксе, стручног оспособљавања, односно усавршавања, који садржи место и рок трајања. Затим, овим чланом се дефинише да се радна дозвола издаје за период трајања обуке, приправничког стажа, стручне праксе, стручног оспособљавања, односно усавршавања, али не дуже од годину дана, уз могућност продужења за још годину дана. Радна дозвола издаје се за период трајања привременог боравка.

Чланом 9. извршено је усаглашавање са одредбама закона којим се уређује општи управни поступак, а имајући у виду да се на издавање и продужење дозволе за рад примењују одредбе наведеног закона.

Чланом 10. извршено је брисање рока за подношење захтева за продужење дозволе за рад. С обзиром да је наведена одредба непрецизна и стварала проблеме у пракси, пре свега у смислу

прибављања потребних доказа при подношењу захтева за продужење дозволе за рад, предложено је овакво законско решење.

Чланом 11. прописано је да закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије”.

IV. Процена финансијских средстава

За спровођење овог закона није потребно обезбедити финансијска средства у буџету Републике Србије.

VI. Разлози за доношење закона по хитном поступку

Доношење овог закона по хитном поступку предлаже се ради спречавања штетних последица по рад органа и организација, буџет Републике Србије, односно ради испуњења међународних обавеза у вези са реализацијом постојећих и планираних инфраструктурних пројеката, као послова од општег интереса за Републику Србију, као и ради реализације страних аудиовизуелних пројеката.

Због специфичности аудиовизуелне индустрије, а у циљу подстицања аудиовизуелне производње у Републици Србији, будући да су самостални уметници ангажовани и плаћени од стране страних продукција за учествовање у стварању конкретног дела, чланове ауторске и глумачке екипе није могуће упутити код домаћег послодавца (будући да нису у радном односу код страног послодавца, најмање годину дана пре упућивања), нити запослити код домаћег послодавца, те је неопходно и ову категорију странаца због специфичног положаја изузети од примене закона. Затим, неопходно је изузети од примене закона и чланове породица дипломатско-конзуларног представништва имајући у виду њихов специфичан положај и одредбе Бечке конвенције о дипломатским односима из 1961. године.

Наиме, Уредбом о подстицајима инвеститору да у Републици Србији производи аудиовизуелно дело („Службени гласник РС”, број 72/15, даље: Уредба), донетом након ступања на снагу Закона о запошљавању странаца, уређени су услови и начин доделе подстицајних средстава инвеститору који у Републици Србији производи аудиовизуелно дело, а у циљу подстицања аудиовизуелне производње у Републици Србији, кроз повећање запослености, као и промоцију потенцијала Републике Србије у овој делатности, односно њених инфраструктурних, производних и услужних делатности. Овакви финансијски подстицаји за инвеститоре у аудиовизуелној индустрији омогућавају да се у Републици Србији у дужем временском интервалу реализују страни високобуџетни филмски пројекти.

Даље, развој инфраструктуре директно утиче на побољшање инвестиционог потенцијала Републике Србије, посебно њених неразвијенијих делова. Послови од интереса за Републику Србију (нпр. у областима саобраћаја, енергетике, грађевинарства и др.), односно њихова реализација према предвиђеном плану изискује прецизирање појединих одредаба закона како би исти могли да се реализују.

Из свих напред наведених разлога, потребно је хитно прецизирати и уредити одредбе Закона о запошљавању странаца које се односе на чланове породице чланова дипломатско-конзуларних представништва, чланове ауторских и глумачких екипа за долазак и стварање аудиовизуелних дела у Републици Србији, радну дозволу за оспособљавање и усавршавање, радну дозволу за упућена лица, радну дозволу за кретање у оквиру привредног друштва.